

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KUHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegeköt és nyilttér 1.50 Dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. augusztus 26.

35. Szám.

A paraszt demokrata koalíció tervei.

Azután a szerencsétlen esemény után, mely a parlamentben június 20.-án lejátszódott s a melynek három halott és két súlyosan sebesült áldozata van, a paraszt-demokrata koalíció a parlamentből kivonult, elhagyta az ország fővárosát Beográdot is. Kijelentette, hogy oda addig vissza nem tér, míg a mostani parlament fel nem lesz oszlatva és igazságos, tiszta, új választások útján nem létesül új parlament, mely az ország további sorsát intézni fogja.

Azután a paraszt-demokrata koalíció berendezkedett Zágreb-ben a horvát Sabor helyiségében s itt tartott gyűléseket. Itt hozott oly értelmű határozatot is, hogy a jelenleg Beográdban üléselő s általa csonka parlamentnek nevezett nemzetgyűlésnek semmiféle további intézkedését az általa képviselt vidékekre, de különösen a hovátokra vonatkoztatva kötelezőnek el nem ismerl.

Ebből látható tehát, hogy most Beográd, vagyis a kormány és pártja; továbbá Zágreb — illetve az ellenzék — a paraszt-demokrata koalíció között a viszony teljesen élére van állítva.

Ebben a pillanatban még senki sem tudja megmondani, hogy ebből a helyzetből minő lesz a kibontakozás; de az tény, hogy ezen állapot az ország beléletére való tekintettel sokáig fönn nem tartható. Változásnak kell történnie okvetlenül!

Azokból a nyilatkozatokból a melyeket a paraszt-demokrata koalíció vezető egyéniségének részéről hallani lehet, kezdenek világosan meglátszani a tervek, a melyeknek kivitelét a koalíció maga elé tűzte.

Tervbe van véve az állam mai összetételének megváltoztatása, az állam új berendezkedése az egyes szágrészek más forma összetétele szerint. Vagyis a paraszt-demokrata koalíció egy más alkotású Jugoszláviát akar, nem olyat, mint a mostani SHS.

A főelv az, hogy Jugoszlávia mint egy államegység megmaradjon, de benne az egyes or-

POLITIKAI ÉLET.

Magyarországon politikai körökben elterjedt hírek szerint, szeptemberben a kormányban változások lesznek. Bethlen miniszterelnök pedig az őszi ülészakon egy közjogi javaslatot szándékozik beterjeszteni, amelyben a kormány az államfői hatalom végleges rendezéséről kíván intézkedni. Ez a kérdés már régen aktuális, csak mindezeig el volt halasztva.

Németország új külpolitikai irányzata. Stresemann német külügyi miniszter tárgyalni fog Párisban a Rajna vidék kiűritéséről. Ha tárgyalásai nem járnának eredménnyel, akkor Németország külpolitikája új irányt fog föl venni.

A magyar miniszterelnök nyilatkozatát közli egy angol lap, mely szerint Magyarország óhajtja a dunai államokkal való gazdasági együtt működést és kívánja, hogy teljesítsék Magyarország részére a békeszerződéseknek azon kevés határozmányait, amelyek Magyarország ja-

vára volnának s a melyeknek teljesítését a kisantant mindig megakadályozta. Magyarország a belső nyugodt munka és a termelés fokozására törekszik.

Japánország ultimátumszerű jegyzékben tiltakozott a kínaiáknak Mandzsuriában való előnyomulásuk ellen.

A török külügyminiszter Budapesten. Tenfik Ruzsai bég török külügyminiszter a bécsi és a prágai török ügyvivőkkel Budapestre érkezett. Az érkezéskor Valkó külügyminiszter s az angorai magyar követ fogadták a vendéget. Bethlen miniszterelnök szabadságát félbeszakította s szintén Budapestre érkezett.

A Francia és az Angol követelek demarsot nyújtottak át a bolgár kormánynak, melyben követelik, hogy a macedon szervezeteket oszlassa fel azonnal s a vezetőket helyezze biztos ellenőrzés alá, továbbá figyelmeztetik a bolgár kormányt, hogy Jugoszláviával keresse a megértést. A

bolgár kormány kijelentette, hogy ez irányban már tett intézkedéseket. Itália ehhez a demarshoz nem járult hozzá, ami a bolgár politikát igen kellemesen érintette.

Az Osztrák-német csatlakozás francia vélemény szerint veszélyezteti a kisantantot, mert a német politika Csehszlovákiát bekeríti s igyekszik Magyarországot magához vonzani. Azt is tudni véli a francia forrás, hogy Ausztria német befolyásra utasította vissza a kisantantnak a dunai gazdasági rendszer megalkotására vonatkozó ajánlatát.

Amerikában még mindig nyugtalanságot okoznak az angol-francia flotta egyezményről szóló hírek annyival is inkább, mert Anglia részt vesz a Rajna vidékén tartandó hadgyakorlatokon. Amerikai lapok felfogása szerint Németországnak joga volna megkérdezni, hogy tulajdonképpen miről van itten szó? A kérdés tisztázása minden esetre érdekes, még más nemzetre is.

Politikai szemle.

A politikai élet Beográdban elcsendesedett. Ófelsége a király kíséretével elutazott Blédbe, hol a királyi család tartózkodik.

A parlament befejezte tárgyalásait. Utolsó éjszakai ülésén elfogadta a nettunói konvenciókat s kiadta a büntető bíróság kérésére Popovics és Jovanovics képviselőket. Azután a parlament elnapolták s szeptember huszadika előtt a parlament nem is fog ülést tartani. A parlament üléselőését ezuttal nem királyi ukázzal szakították félbe, ami annyit jelent, hogy majd ősszel a félben hagyott munkát egyszerűen csak tovább folytatni fogják. Ekkor ugyanis a kormány még több fontos törvényjavaslatot akar letárgyaltatni.

Beográd és Zágreb között a helyzet eléggé kieleződött arra, hogy most már Beográdban komolyabban is lássák, hogy csak igen fontos, óvatos és tapintatos politikai módszerrel lehet elejét venni nagyobb megrázkodtatásoknak, hogy az eddigi államberendezkedés veszélyben ne forogjon.

szágrészeknek nagy önállóságuk legyen s mindazon egységeknek, amelyek ebben az új Jugoszláviában helyet foglalnának, meg lenne a teljes egyenjogúságuk, egyik sem lehetne a másik rovására erősebb, hatalmasabb, egyik sem nyomhatná el a másikat.

Tehát megszűnnék a mai centralisztikus rendszer, vagyis az összes hatalomnak egy kézben való összpontosítása, mint az ma van Beográdban szerb kézben. Mert ebből származik azután az a törekvés, amely a más, ez esetben a horvát és szlovén érdekek elnyomására, visszaszorítására vezet. Ezt nevezik hegemoniának, vezető szerepnek, aminek alapján egyik nemzet a másik fölött hatalmaskodni akar!

Eddig ez volt a helyzet! Tapasztaltuk ezt mi is Szlovéniában nem egy esetben s érezzük még ma is, mikor nyiltan bevallott szerb érdekek miatt kell egybenmásban rövidséget, sérelmet szenvednünk. Az ilyen eljárás pedig sem nem őszinte, sem pedig nem igazságos.

A paraszt-demokrata koalíció számára a régi állapothoz való vissza térésre lehetőség már nincsen. Most tehát az igazi megértés alapján egy bensőséges egyesülést kell létesíteni a jugoszláv állam keretein belül, a melyben mindazok az elemek, mindazok a népek boldogok legyenek egymás mellett, akik abban helyet fognak nyerni. Mert ebben az új Jugoszláviában nem csak egy nép lesz! Hiszen akik az új alakulásban részt fognak venni, nem fogják megtagadni magukat, nem fogják megengedni azt, hogy a szerb ne maradjon meg szerbnek, a horvát horvátnak s így tovább mindegyik ne maradjon meg annak, ami volt és ami mostan.

Le kell tehát küzdeni az akadályokat, el kell háritani az utóból mindazokat a nehézségeket, melyek a békességhez való visszatéréshez elvezetnek. Meg kell alapítani azt az egészséges állami közösséget, amelyben mindegyik nép meg fogja találni a saját kulturális és gazdasági fejlődésének lehetőségét és boldogulását!

A nettunói szerződések megszavazása pontos dolog ugyan, mert most ezek után lehet tárgyalni Olaszországgal a barátsági viszony felújításáról; de viszont hibája a ratifikálásnak az, hogy éppen a horvát képviselők nélkül történt a dolog. Már most az a kérdés, hogy az olaszok hogyan fogják fel a dolgot? Megelégszenek-e csupán azzal, hogy a konvenciók törvénybe legyenek iktatva? Annyi már is látható, hogy az olasz nagy bankok már feltűntek Beográdban és Zágrebben, hogy egyengessék útját az ő gazdasági és kereskedelmi céljaiknak.

A paraszt-demokrata koalíció vezetősége is tartott ülést, de erről közlést nem adtak ki. Azután a KDK képviselők legnagyobb részben elutaztak Zágrebből, hogy informálják a helyi szervezeteket a helyzetről.

Pribicevics Bledbe való távozása előtt meglátogatta még Dr. Bruer érseket Kosutics képviselő társaságában. Politikai körökben azt hiszik, hogy az érseket szintén meg akarják nyerni annak az akciónak, melyet a katolikus püspökök indítanak Korosecnek azon törekvése ellen, hogy politikai harcaiban az egyházat kihasználja. Tudvalevőleg ezt az akciót Szarics Ivó szarajevói érsek és Marusics József sunji püspök kezdeményezte. Maga a jugoszláviai katolikus egyház feje azonban még nem nyilvánította ki véleményét e tekintetben.

Pribicevics elutazása előtt kijelentette még, hogy a paraszt-demokrata koalícióban ellentétekről, vagy pártszakadásról beszél-

ni teljesen alaptalan dolog.

A paraszt-demokrata koalíció Beográddal tárgyalni mindaddig nem fog, míg a tiszta választások útján létrejött új parlament meg nem kezdi működését.

Államjogi tekintetben a KDK követelése: „Bundenstaat, oder Staatenbund.“

A paraszt-demokrata koalíció ragaszkodik augusztus elsején hozott határozatához s ahhoz, hogy a jelenlegi kormány és parlament Beográdban mit cselekszik — semmi köze sincsen.

Evangelikus népiskola Szentgotthárdon.

Rövid, alig két évtizedes fennállása óta, hatalmas kulturális munkát végzett a szomszéd Szentgotthárdon a kis evangelikus egyház. Szép templomot épített, mely a legszebb evangelikus templomoknak egyike Magyarországon. Kulturháza emelt a közművelődés céljaira. Alapítványai csak a folyó évben közel kétezer pengővel gyarapodtak. Két áldott lelkű özvegy: Tóth Sándorné és Tóth Gyuláné pedig Eötvös utcai villáját tanítói lakul az egyháznak adományozta, megvetvén ezzel alapját az evangelikus népiskola felállításának lehetőségét Szentgotthárdon. *A m. kir. kormány látván a nagy igyekezetet, melyet a kis szentgotthárdi ev. egyház a kultura szolgálatában végez, készséges lélekkel sietett segítségére az egyház legszentebb álmának, az ev. iskolának megvalósításában,*

iskola építési segélyösszegnek, tanítói államsegélynek teljes kiutalásával. Az ev. iskola Szentgotthárdon a nyár folyamán fel is épült felavatása illetékes egyházi és világi hatóságok közreműködésével szeptember hó folyamán lesz. Így ismét örömnappal lesz tőlünk elszakadt vendjeinknek, mert köztudomású dolog, hogy a szentgotthárdi evangelikus gyülekezet 50%-át a Vendségből elszakadt atyánkfiai képezik kik között ott vannak: a Berkék, Luthárék, Zrimek, Kollárok, Bánfiak, Pávelek, Zsupanékek, Skerlákok, Dühok, Zsilavecsek, Gergárok, Kósikok stb.

Vend testvéreinket a kultura fáklyájának ellőhordozásában egyik legszebb céluk elérésében szeretettel köszöntjük.

HIREK.

— Esküvő. Dr. Szirtes Lili orvos (Budapest) és Dr. Geiger Ernő egy. m. tanár (Pécs) f. hó 16.-án Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A tolvaj szegényében a halálba menekült. Régebben itt M. Szobotán volt vaskereskedői alkalmazásban mint most Radkersburgban egy ifju ember Jakisa Sándor, aki állandóan lopkodta a gazdáját. És mert soha semmi sem marad titokban, az ő tolvajlásai is napvilágra kerültek. Állítólag ő megtérítette a kárt, de szegényében halántékon lőtte ma-

gát s szóltanul holtan terült el a gazdája udvarban. Szegény ifju, nem kapott olyan nevelést, amely megtanította volna arra, hogy nem jellemes az olyan ember, aki a másét elveszi azért, hogy ő kevesebb munkával vagyonhoz, értékhez jusson. De sokat lehetne erről és magasabb rendűekről beszélni és írni.

— Meghalt. Gredár Anna m. szobotai 20 éves leányka, akit hosszú ideig tartó hervadás vitt az élet más hazájába, a boldog halottakéba. Vasárnap, 19.-én elköltözött az élők sorából, 20.-án volt a temetése. Áldás poraira. Fogadják hozzá tartozói őszinte részvétünket.

— Tűz 21—22 közti éjjelben kezdődő két óráig tartó zivatar volt M. Szobotán és vidékén. Villámok ezrei cikkáztak a setét éjszakában, s valódi tüzi-játékként hatottak az életével nem törődő szemlélőre. Egy villám becsapott Mencigar krogli lakos házába és azt meggyújtotta. A zuhogó eső nagyban hozzá járult a tűz eloltásához.

— Tűzoltó multság. A Markovci Önkéntes Tűzoltó Egylet szept. 2.-án, vasárnap felavatja az új motoros fecskendőjét. Reggel kilenc órakor tábori istentisztelettel kezdődik az ünnepély, melyet a felavatás és beszédek követnek, végül a fecskendő működése lesz bemutatva. Ezután következik a táncos egybekötött multság. A testvér testületek mind részt vesznek, hogy megtekinthessék az első Prekmur-ska motorna brizgalna-t. Bárkinnek, magyarnak, vendnek, szlo-

Malgreen.

Az olasz északsarki expedíció, mely Nobile tábornok vezetésével az Itália léghajón oly szerencsétlenül járt, gyászosan befejeződött. Az expedíció életben maradt tagjai visszatértek hazájukba, a többi pedig, akik az Itália felső részével elszálltak, minden feltevés szerint eljutottak a megsemmisülésbe.

Az egész társaság, mely az Itálián utazott, a kalandok folyamán három csoportra oszlott fel. — Amikor az Itália neki ütközött a jégnek s gondolája levált, akkor kilenc ember szállt le a jégtáblára, míg heten elrepültek a léghajóval, — nem tudni hová. Így tehát az eredeti társaság először ketté vált. Mikor már a leszállt kilenc főnyi csapat a jégtáblán berendezett s Biaggi szikratávírásnak sikerült működésbe hozni apparátusát, amellyel érintkezésbe jutottak a jéglággal, természetesen, a szabadulás gondolata foglalkoztatta főképpen a szerencsétlen embereket.

Nobile tábornok csapatának tagja volt Malgreen, egy fiatal svéd tudós tanár is, aki azért utazott az északi sarkra, hogy tudományos kutatásait, — mint az északsarki jégviszonyok jó ismerője — folytathassa és kiegészíthesse. A szörnyű helyzetben Malgreen volt az, aki vállalkozott arra, hogy elindul a jégmezőkön keresztül szárazföldet keresni és találni, hogy onnan hírt adhasson a katasztrófáról, és felmentő segítséget hozzon.

Malgreen tehát önként vállalkozott erre a vakmerő utra, s hozzá szintén önként csatlakoztak Zappi és Mariano olasz kapitányok s hárman neki indultak a szörnyűséges utnak, hogy társainak segítséget hozzanak.

Ebből a három emberből alakult meg tehát a harmadik csoport, — a Malgreen csoport, amelynek rövid, — de gyászos története sokat foglalkoztatja legujabban a világ közvéleményét. Malgreen erről az utról nem tért vissza. Megmenekült azonban két olasz kísérője s a borzalmas körülmények folytán kialakult egy szörnyű gyanu, hogy a két olasz tiszt a svéd tudóst, — Malgreent eltette lábálól s végső szükségükben társuk testéből táplálkoztak, azaz hogy őket megették éhségükben!

Ezek a hírek szörnyű megdöbbentést okoztak a művelt világban s voltak sokan, akik készek voltak kiélezní ezeket a híreket még jobban, mielőtt még a pontos értesülések, kellőleg ellenőrizve köztudomásra jutottak volna. Ma már azonban minden kétséget kizáróan megvan állapítva, hogy a rettenetes vád nem igaz, az csak feltevésen alapult, de megerősítést nem nyert! Az igazság az, hogy Malgreen azért nem tért vissza, — mert ott maradt jégsírjában, amelyet ő maga jelölt magának, de följegyzései megvannak s ezeket Behoumek prágai tudós őrzi, aki majd tudományos felhasználásuk után azonnal elfogja juttatni azokat Svédországba.

Malgreen kis csapatának az volt a terve, hogy áthaladva az előttük fel-

tornyosuló jéghegyeken, rövid időn belül olyan területre juthassanak, ahonnan már lehetséges lesz segínyt szerezni. A három ember fegyverül csak egy vadász baltát vitt magával, hogy utközben jegesmedvéket teríthessenek le, s azok husával táplálkozzanak.

Egész utjuk alatt azonban csak egy medvét láttak, de az is elmenekült előttük. Utazásuk a szörnyű némaságban, a halálos csendben borzalmas volt. Előre haladni keveset lehetett a nagy hóban és a jégen. Éjjel egy takaró alatt szenvedtek, a szabadulás reményességével biztatták egymást. Erejük lassankint fogyni kezdett. Legelőször Malgreent kezdte elhagyni ereje, de azért csak vánszorogtak, mert az volt a parancs, hogy ha valaki kidül, a többi csak törökedjék előre.

Végre Malgreent elhagyta ereje, látta, hogy tovább menni nem bír, megkérte társait, hogy hagyják magára s ők csak törjenek előre a szabadulás felé. Midőn Malgreen már nem tudott mozdulni, gödröt vágta a jégbe, Malgreent abba befektették, de még egy napig nem bírták elhagyni s még meghallgatták Malgreen utolsó rendelkezését és bucsu szavait, melyek ezek voltak: „Menjete, velem nem ne törődjete! Mondjátok meg a svédeknek, hogy miért nem tudok visszatérni. Itt akarok meghalni!“

Akkor Zappi magához vette Malgreen iránytűjét s egyéb tárgyait, amiket azóta már át is adott Malgreen édesanyjának. Malgreen úján gyűrű

is volt, — a doktori gyűrű, — ezt azonban már nem lehetett Malgreen fagyos és megdagadt ujjáról levenni. Erre aztán Malgreen egyenes parancsára, magára hagyták őket. Malgreen tehát ott alussza örök álmát a jégsírban, hős halált halva a tudományért. Ha testi ereje is oly nagy lett volna, mint lelki energiája, akkor biztosan legyőzött volna minden akadályt s ma Svédország a legnagyobb örömmel ölelné keblére nagy fiát.

Malgreen elmúlásának ez a rövid, igaz története.

Malgreen két társa, Zappi és Mariano kapitányok még egy hónapig bolyongtak a legrettenetesebb kinok és szenvedések között a jégen, míg végre Csuznovszky orosz pilóta megtalálta őket s értesítette a Krassin hajót, amely megmentette a nyomorultakat. Mariano már szintén annyira el volt pusztulva, hogy csak pár óráig élhetett volna még, ha a gondviselés még késik a mentéssel. Így is csak Zappi kitartásának és önfeláldozó gondosságának köszönhető, hogy megmenekült.

Mariano most egy stokholmi kórházban fekszik, mert fagyott lábát kellett combig amputálni, hogy életét megmenthessék.

Zappi kapitány szerencsésen visszatért hazájába.

A svéd kormány nagy díjat, tízezer svéd arany koronát tűzött ki annak a kutatónak, aki Malgreen sírját megtalálja.

vénnek gyönyörűséget fog nyújtani ezen népünnepély, amelyet kirándulással lehet összekötni. A kirándulók a reggeli vonattal érkeznek Salovcira, ahol ingyen kocsik viszik az érkezőket az 5 kilométernyire fekvő Markovcira. Akik meg akarják a szép és egészséges vidéket nézni, gyalog menjenek. A vendégeket délután a vonathoz ismét ingyen szállítják a kocsik. Ekkor valószínűleg kevesen fognak gyalogolni, kivéve a hűvös erdőket felkereső szerelmes párokat, mert a markovci bort elsőrendűnek jelentették.

— Sarlach betegség fellépése M. Szobotán megállapított.

— Sport hir. Vasárnap, 26.-án d. u. 3 órakor futball-mérkőzés I. S. S. K. Maribor (I. junior) : S. K. Mura.

— A jégkárosult községek részére a következő m. szobotaiak adományoztak: Murszka-Szobota nagyközség 2000 Din., Kreditna Zadruga 1000 Din., Benkó József 500 Din., Dobrai János 500 Din., Ascher B. in Sin 300 Din., Lancsák Ferenc 250 Din.; Bács Rudolf, Siftár Ludvig, Kóder Anton, Berger Béla 200—200 Din.; Hartner Géza, Meszarics István, Dr. Pitér Miklós, Dr. Sömen Lajos, Dr. Czihrák János, Dr. Vályi Sándor, Dr. Goljevšček J., Dr. Bölcs Gyula, Dr. Vucsák István, Náda J., Samec József, Hirschl K. Sinoya, Brata Siftár in Hahn, Heklics Stefan, Szecsiko Iván, Benkics János, Čeh és Gáspár, Nemezc János 100—100 Din.; Preis Adolf, Dr. Škerlák Aladár, Turk József, Péterka Iván, Ratkol Tivadar, Kemény Markó, Brata Helmer, Holczmann István, Luthár Kálmán, Fliszár József asztalos, Čör Anna, Dr. Brandieu Szilviusz, Kühr István, Cvetics János, Lipics József, Horváth János, Antauer József, Norcsics János 50—50 Din.; Szersén János, Rehn János, Rituper Alajos, Dr. Glačnik József, Hahn Izidor 30—30 Din.; Brata Alajos 25 Din.; Kohn Samu, Hancz Imre, Hirschl Armin, Szukics Juri, Kralj Vekoslav, Czipóth Miklós, Czipóth József, Szocsics Franc, Fürst A. in Sin, Kolossa János, Brata Fürst, Bánfi József, Kühr Franc trg., Trautmann Bernát, Benko Ludvig, Polák Róza pék, Horváth József, Kofjács Franc, Klojcsnik Ignác, Barbarics Anton, Brumen Ludvig, Trautmann Alekszander, Fliszár József, vendéglős, Ádánics János, Soga Iván 20—20 Din.; Pálfi Mária, Fridrich Cecilia, Kossednár József, Vörös János 15—15 Din.; Matus Alajos, Ligeti Antal, Bencsec Ferenc, Novák Szidonia, Lainscsek József szabó, Urszuleszku Péter, Helmer Samuel, Kippen Éva, Goricski István, Czipóth János, Dragovics István, Kumparics András, Hirschl Mór, Stevancsec Ignác, Májer János, Májer István, Novák Mária, Zrinszki Iván, Hreskó Mihály, Verbán Miklós, Bottyák Kata, Lancsár Mihály, Lázár János, Stevancsec Franc, Vörös József, Jakisa István, Safarics István 10—10 Din.; Cigúth István 6 Din.; Vida Anna, Nemezc Kata, Szlepec Viktor, Podleszek Franc, Ceszar Alajos, 5—5 Din. — Összesen befolyt

9136 dinár a mely összeg buzára átszámítva a 250 Din., megfelel 36.5 q. gabonának ezen kívül kisebb termelők adományoztak gabonafélét 7.5 q. így összesen Murszka-Szobota gabona értékben 44 q. t. adományozott.

— Borzalmas vasuti szerencsétlenségek napja Szerbiában. Augusztus 16.-a a vasuti szerencsétlenségek napja volt s már a délelőtti órákban egymásután jöttek a hírek Beográdba, melyek nagyobb-nagyobb szerencsétlenségekről számoltak be. — Az első szerencsétlenség a Kumanovo—Vranje-i vonalon történt dél tájban, Skoplje közelében Presevo állomásnál, hol a személyvonat a magas töltésről lezuhant. A vonatvezető és a fűtő azonnal meghalt, az utasok közül husz halottat és harmincnál több súlyos sebesültet szedtek össze, de könnyebben mindenki megsérült. A szerelvény összezúzódott. A szerencsétlenség oka ugylátszik az, hogy a pályát nemrég javították, de még nem bírta meg a teljes menet sebességét. — A második baj a Beograd—Nis-i vonalon történt. Toponica állomás előtt elrepedt a gőzvezető cső, mikor a gyorsvonat a legnagyobb sebességgel haladt. A vonatvezető lefordítva, már vakon húzta meg a féket s sikerült a vonatot 40 kilometeres sebességre csökkenteni. Ekkor meg következett a második, — a kazán exploziója. Most a forró víz leöntötte a többi személyzetet s borzalmasan lefordította őket. Közben a vonat magától megállt, mert már sem gőze sem víze nem volt. A megrémült utasok a vonatról leugráván, csak akkor látták, hogy mi történt. A személyzetet a legborzasztóbb kínok között találták fetrengegni eléve, lefordítva; még tovább egy inspektor feküdt a kilometer jelzőnél összezúzott fejjel. Ő ugyanis a vonatról leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy rögtön összezúzta magát. Az első segélyt egy a vonaton utazó orvos nyújtotta a halálosan sebesülteknek. — A harmadik szerencsétlenséget egy csendőr patrult ért Délszerbiában. A Veles—Skoplje-i vonalat ment ellenőrizni egy tiszt vezetése alatt három csendőr, a soffőr meg egy vasuti alkalmazott. Az őrség kézi hajtányon ment a pályán. Nem messze Dračevo állomástól egy sereg kutya támadt rájuk, úgy hogy kénytelenek voltak puskával lövésekkel védekezni. Egy kutyát agyonlőttek s ez épen a pályára esett. A hajtány ráment a kutyára s ennek következtében felborult s maga alá temette az utasokat, kik mindnyájan súlyosan megsérültek s még a kórházba való szállítás közben hárman meg is haltak. A többi a halállal vívódik a Skoplje-i kórházban.

— Egy vasuti szerelvény összezúzta tíz utas fejét. Salgótarján mellett a nagy hőségben éjjel sok utas nézett ki a vonaton az ablakokból. Egy elhaladó széles szerelvény tíz utasnak a fejét összezúzta úgy, hogy többnek állapota igen súlyos s mindnyájat a kórházban ápolják. A magyar államvasut vizsgálatot indított.

— Dr. Pernár nemzetgyűlési képviselő Bécsbe utazott, hogy megvizsgálta magát, hogy a galyót, amelyet

Zahvala.

Vsem ki so nam stali ob težki izgubi naše nepozabne soproge in matere ob strani, z nami sočustvovali in jo spremljali na njeni poslednji poti, izrekamo tem potom našo iskreno zahvalo.

Žaluojača rodbina
HIRSCHL.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen feleségem, szeretett édes anyánk elhunytával megjelenésükkel vagy más úton részt vettek fájalmunkban, ez úton is hálás köszönetét fejezi ki

a. gyászoló HIRSCHL
család.

jun. 20.-án kapott a mellébe, operatív úton el lehetne-e már távolítani.

— Hamis tíz dolláros bankjegyek kerültek forgalomba, melyek fényképezés segélyével készültek és elég jól sikerültek.

— A parlament kiadta a bíróságnak Popovics Toma és Jovanovics Dragotin-Lune képviselőket, kiket a június 20.-iki parlamenti lövöldözésben szintén bűnrészeseknek tartanak.

— Felrobbant a gőzkazán. Hrtkovci község mellett a mezőn cséplés közben felrobbant a gép kazánja. Két személy halva maradt a gép mellett, öten súlyosan, heten könnyebben megsebesültek.

— Négy száz méter magas torony épül Spanyolország Barcelona városában. Ez a torony a világ kiállításra épül. Hét emeletes lesz. Az első három emeleten szállodák lesznek, — a negyedik színház, az ötödik múzeum, a hatodik könyvtár, a hetedik rádió állomás. A torony teljesen fémből készül s súlya tizenkét millió kilogram lesz.

— Mindenfelé nagy szerencsétlenségek. A londoni kikötőben elégett az Annavore nevű norvég hajó, amelyen sok gyúlékony anyag volt. — A genovai kikötőben az Erde nevű német hajó elégett el. Anyagi kár igen nagy. — A Jangtse folyón elsüllyedt a Suhsung nevű kínai gőzhajó. Ötszáz utas pusztult el a hullámokban. — Amerikában Hammondban felrobbant egy gyógyszergyárban egy apparatus és megölt tizenkét embert. — Romániában Constanca mellett egy repülőgép motorja felrobbant s a pilóta eléve zuhant le. — Spanyolországban El Tardó nevű királyi birtokon óriási tűz pusztított. Emberélet nem pusztult el, de egyéb kár igen nagy.

— A világ legnagyobb pöre. Lengyelországban az állami hivatalnokoknak volt egy Nuza nevű szövetkezete. Ez a szövetkezet fizetés képtelen lett s most a kereskedők beperelték a szövetkezetet és annak mindegyes tagját. Van pedig összesen 21 ezer tag. Egy tárgyalást már akartak tartani s ezen megjelent 6000 tag, tehát el kellett halasztani a dolgot, mert a bíróság nem tudta, mit kezdjen e tömeggel. Most új tárgyalás lesz és pedig a rzeszovi szakkör kaszárnya udvarán, hol tribünöket építenek a tanúk és a 62 ügyvéd részére, míg a vádlottak 40 sor hosszú padban lesznek elhelyezve. A vádlottak

eljövételére 12 külön vonat lesz beállítva. Kétséges azonban, hogy a tárgyalás még így is megtartható lesz-e?

— Széttépett a granát egy 16 éves fiút. Zemunban Zsupancsics Szilvó kifizető fiú egy régi francia granátot talált, a melyet fel akart bontani. A granát a kezében felrobbant s a fiút széttépte.

— Hamburgban a kikötőben óriási tűz volt. Gyanta, kén, terpentin, faáru, pamut, gabona, több száz hordó ammoniák elégett el. A kár meghaladja a két millió márkát, Csuda, hogy csak két személy sebesült meg, pedig sok robbanás is történt.

— Akinek a feje Lengyelországban van, a lába meg Oroszországban. Egy lengyel kereskedő átszökött Oroszországba. Vissza is szökni akart, de pont a határon az orosz őrség lelőtte. Ugyesett testével a kettős határra. A pénze a csizmájában volt. Viszont a kereskedő felesége mindent követel, mert a feje lengyel földön volt. Most diplomáciai eljárás indul ez ügyben.

— Egy angol faluban a lakosság minden tagja, még a lakásokban lévők is ép úgy, mint a szabadban dolgozók, órákon át könyezve sirtak. A falu mellett katonaság gyakorlatozott az úgy nevezett könyeztető gázos bombákkal s a szél a faluba vitte a gázt. Tehát a gyakorlat igen jól sikerült, de azért a falu lakosai perlik a katonaságot, mert ok nélkül megsirtata őket.

— Tüntetések Splitben és Sibenikben a nettunói konvenciók miatt. Kezdetben csak munkások, később pedig a lakosság nagy tömege is részt vett a tüntetésben, mely az olaszok ellen irányult. Különösen rossz hatást keltett, hogy a Salonit cementgyár felmondott munkásainak, nyilván azért, hogy ezek helyett olasz munkásokat alkalmazzon. Valószínű, hogy emiatt az összes cementgyárak munkásai sztrájkba lépnek. A tüntetések miatt az olasz ügyvivő Beográdban közbelépett a külügyminiszteriumban s követelte a tüntetésben résztvevők megbüntetését s az olaszoknak okozott károk megtérítését.

— Két új hajó óriást bocsátottak vízre Hamburgban és Bremában. Az egyik gőzhajó neve »Bremen«, a másiké »Europa«. A hajók az Észak-német Lloyd tulajdonai s az európa-amerikai forgalmat fogják szolgálni. A Bremen 46 ezer tonnás, ezer főnyi személyzete van s 320 utast fog szállítani. Az utat öt-hat nap alatt teszi meg.

— A legnagyobb panama, amely most jutott napfényre Romániában Darbovica megyében óriási petroleum területek vannak, a melyekkel agrár tanácsosok, prétorok és politikai személyek óriási visszaéléseket követtek el s az államot közel öt milliárd leivel megkárosították. A család már három év óta folyik s amikor kezdődött, egy ügyész jelentést tett róla a miniszteriumnak. Ezt az embert akkor egyszerűen a boldok házába csukták. Most, hogy a bűn kitudódott, keresték az ügyészt, de szegény azóta már meghalt. Most Mrazek iparügyi miniszter is lemondott emiatt, mert úgy látszik, hogy az egész miniszterium bele van keverve ebbe az ügybe. Hát a népvezetők is lehetnek ilyenek? Szerk.)

— Bulgáriában angol és francia kivánságra kilenc macedon bandavezért tartóztattak le.

— Jugoszlávia négy millió dinárért pörli Pécs városát, amely összeget még a megszállás alatt kölcsönözte a városnak. Pécs városa azt mondja, hogy igaz, hogy kapott pénzt kölcsön, de ezt kórházra és adminisztrációra fordították. A nemzetközi jog szerint erről a megszállónak kellett gondoskodni.

— Tizenhátezer hold erdő áll lángban. Az apatini erdőigazgatósághoz segínyt kérő jelentések érkeztek arról, hogy deliblái erdőtüz a nagy szélben már 16 ezer holdon elterjedt s már attól kell tartani, hogy a grebenaci fártárak is meggyuladnak. Katonai segínyt kértek, de az még nem érkezett meg.

— Egy nagy bünszövetkezetet lepleztek le Romániában, amely hamisított vasuti jegyekkel kereskedett és sok száz millióval károsította meg az államot. Ebbe a szédületes jegycsalásba magas állású tisztviselők vannak belekeverve s az államrendőrség már is husz magas állású államvasuti tisztviselőt tartóztatott le s még több letartóztatás is várható. A bünszövetkezet a nagyobb állomásokat foglalta le a maga számára s a jegyeket a maguk számára adták el. Most újja szervezik a román államvasutakat. Érthető, hogy ezt a sok száz milliós panamát külföldi szakértők vették észre.

— Örökké járó óra. Egy fiatal svajci — neuchateli órás feltalált egy óraszerkezetet, melyet csak akkor kell majd pótolni, ha az anyaga már teljesen elhasználódott. L. Reiter óráját felhuzni soha sem kell, mert a hőváltozás és a levegő nyomása örökös mozgásban tartja az ingát s számítása szerint az óra így tízezer évig is járhat.

TORMA.

A jó szívű ur

elhaladva az utcasarkon, ott találja szokás szerint a zöld szemüveges koldust.

Ügyet sem vetve az emberre, — a jó szívű ur átad neki egy pénz darabot.

„Uram, kérem! Rossz pénzt méltóztatott adni!” — szól a vak ember.

„Honnan tudja maga azt, hogy a pénz nem jó? Hisz maga vak!”

„Kérem alássan, én nem vagyok vak! Én annak a vak kódisnak csak a helyettese vagyok!”

„Nos, hát ez hol van?”

„Kérem az most a moziban van!”

Ki nőüljön meg?

D. F. et, a nagy embert megkérdezte egyszer egy fiatal barátja, hogy Ő mit tartana a házasság felől?

„Hát tudod mit, édes öcsém, én csak azt mondhatom neked e dolog felől, hogy a becsületes ember megházasodik, de az okos ember nem!”

Egyiket sem lehet megtenni.

A híres Suman Róbert zeneszerző egyik szerzeményébe legelül azt írta: „Nagyon gyorsan”. Néhány taktus után: „Gyorsabban”. A darab közepén így szól az utasítás: „Amilyen gyorsan csak lehet”. Nemsokára rá: „Még gyorsabban”.

* * *

A hirneves asztronomus Giovanni Domenico Cassini, Párisból vizsgálta a napfogyatkozást. Több előkelő hölgy és ur kíváncsiskodni ment hozzá, ámde az mondott nekik, hogy lekéstek, a napfogyatkozás elmúlt.

A társaság arca megnyult. „Nem baj”, vigasztalta egyik ur a társaságot, „én Cassini urat a világ emberének ismerem, ő van olyan udvarias, hogy a társaság kedvéért újból megkezdí és megismétli a látványosságot”.

KÖZGAZDASÁG.

Az adó végrehajtás egész Szlovéniára el van rendelve. A pénzügyminiszter táviratilag elrendelte a ljubljani pénzügyi delegációnak, hogy a hátralékos adókat haladéktalanul szedje be s ha kell a végrehajtást rendelje el és foganatosítsa is. — Tartoznak az adóhivatalok minden tíz napban pontosan kimutatni, hogy mit és mennyit hajtottak be s mennyi hátralék maradt behajthatlanul. Az eljárásért a hivatalok szigorú felelősségre vonás terhe mellett vannak kötelezve.

A jugoszláv-magyar határforgalmi bizottság befejezte a helyszini tárgyalásokat. A tárgyalások anyaga a határforgalom és a kettős birtokosok kérdésének rendezése volt. Mindkét kérdés nagyrészt el van intézve, ami elintézetlen az csak kisebb jelentőségű. A határforgalom kérdése a kereskedelmi konvencióktól függ, amelyek még nincsenek ratifikálva. A szövegek a megegyezésről készen vannak, úgy hogy a beográdi tárgyaláson már csak néhány kisebb jelentőségű kérdésre fog kerülni a sor s a jegyzőkönyveket már a leg-

közelebbi jövőben parafálni fogják. A bizottság tagjai most elutaztak Szuboticáról Budapestre, illetve Beográdba, hogy kormányaiknak jelentést tegyenek. A konvenciót Beográdban fogják megkötöni.

Ügyeljünk a papiros pénz épségére és tisztaságára. Még alig jöttek forgalomba az új tíz dináros pénzjegyek, már is panasz hallatszik, hogy a jegyek piszkosak, gyűröttek, tehát a közönség nem ügyel arra, hogy a papirpénz lehetőleg tisztán maradjon meg a forgalomban. (Kérem, szerkesztő ur! Én még csak meg sem érintettem egyet sem! Ártatlan vagyok! — Rovatvezető.) (Nékem is csak kettőhöz volt szerencsém láthatni másnál. Szerk.) Ugy hallatszik, hogy a pénzügyi miniszter rendeletet készül kiadni arra vonatkozólag, hogy a tulságosan elpiszkított, csunyna-ronda pénzjegyeket a forgalomból kiveteknek fogja nyilvánítani. Mivel az új bankjegyek tetszetős nagyságak, úgy hogy összegyűrés nélkül sem foglalnak el nagy helyet; — tehát igen jól teszi mindenki, ha azokat összehajlítás, összegyűrés nélkül helyezi el magánál, mert így a pénz tiszta, rendez-, izléses állapotban legtovább megőrizhető. a forgalom számára. A gyűrött, piszkos bankjegy nem csak hogy csunya, izléstelen, undórt keltő; — hanem még veszedelmes is az egészségre. Az ilyen piszokkal belepelt papirosra felragad minden szenny, por s ezzel együtt a sok miazma, bacillus stb. fertőző anyag s akármilyen óvatos legyen is valaki, mégis kaphat fertőzést. Mert végre is a pénz csak pénz, ha ronda-szutykos is s akinek nincs külön pénztárnoka, az mégis csak a kezébe veszi. A tisztaságra tehát ügyeljünk magunk szigoruan!

Razglas.

Županstvo občine Tišina razglašá, da se vrši v novo vpeljani

ŽIVINSKI in

KRAMARSKI SEJEM

dne 10. aprila in 7. septembra vsakega leta — in tudi že letos.

Vabimo vse prodajalce in kupce na ta novi veliki sejem.

Za govejo živino se ne plača nobena pristojbina.

Županstvo občine Tišina.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, augusztus 22.

100 kg.	Buza	Din.	240—250
»	Rozs	»	200—
»	Zab	»	200—
»	Kukorica	»	300—
»	Köles	»	200—
»	Hajdina	»	250—
»	Széna	»	50—65
»	Bab cseres.	»	450—500
»	vegyes bab	»	350—
»	Krumpli	»	150—200
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA augusztus 22.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	9-50	10—
Üsző	6—	7—	8-50	9—
Tehén	3—	4—	5—	6—
Borjú	—	—	12-50	13-50
Sertés			15-50	17—
Zsir I-a			22—	26—
Vaj				85—45
Szalonna			25—	28—
Tojás 1 drb.				1—

Pénz.

1 Dollár	= Din.	56-70
1 Pengő Budapest	= »	10.—
1 Schil. Bécs	= »	7-99
1 Kor. Praga	= »	1-67
1 Lira	= »	2-46
Zürichben 100 Din	=	9.135 sfrk.

Mesečno sobo

z električno razsvetljavo z ali brez hrane iščem. Ponudbe na upravo lista pod „PRIJETEN DOM.“

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben

Murska Sobota.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Megérkeztek legújabb

1929. évi

divatlapok

kaphatók: HAHN IZIDOR könyvkereskedésben Murska Sobota.